

UBND HUYỆN HOÀI ĐỨC HÀ NỘI
TRƯỜNG THCS YÊN SỞ

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM
GIÁO DỤC KĨ NĂNG PHÒNG CHỐNG BẠO LỰC
HỌC ĐƯỜNG TRONG TRƯỜNG HỌC

Lĩnh vực: Khác

Cấp học: THCS

Người thực hiện: Đào Thị Đông

Đơn vị công tác: Trường THCS Yên Sở

Chức vụ: Nhân viên

Năm học: 2022 - 2023

MỤC LỤC

1. PHẦN MỞ ĐẦU	1
1.1 Lí do chọn đề tài	3
1.2 Phạm vi nghiên cứu	3
1.3 Thực tại của đề tài trong lớp	4
1.3.1 Những thuận lợi	4
1.3.2 Những khó khăn	4
2. PHẦN NỘI DUNG	6
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA SÁNG KIẾN	6
1.1 Cơ sở lý luận của SK	6
1.2 Cơ sở thực tiễn của SK	6
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG VẤN ĐỀ MÀ SÁNG KIẾN ĐỀ CẬP	7
2.1 Nguyên nhân	9
2.2 Mục đích hành vi tiêu cực của học sinh	12
CHƯƠNG 3: NHỮNG GIẢI MANG TÍCH KHẢ THI	12
3.1 Tạo môi trường giáo dục lành mạnh	12
3.2 Can thiệp trước khi xảy ra bạo lực học đường	15
3.3 Can thiệp khi hành vi bạo lực học đường xảy ra	16
3.4 Tăng cường can thiệp hỗ trợ sau khi xảy ra hành vi bạo lực	16
3. PHẦN KẾT LUẬN	19
1.1 Những vấn đề quan trọng nhất được đề cập đến của SKK	19
1.2 Hiệu quả thiết thực của SKKN nếu được triển khai, áp dụng	19
1.3 Kiến nghị với các cấp quản lý	19

Phần 1: MỞ ĐẦU

Sinh thời Bác Hồ luôn quan tâm và dành nhiều tình cảm thương yêu sâu sắc đối với thế hệ trẻ. Trong “Thư gửi các bạn thanh niên” ngày 12/8/1947, Bác viết: “... Nước nhà thịnh hay suy, yếu hay mạnh một phần lớn là do các thanh niên. Thanh niên muốn làm chủ tương lai cho xứng đáng thì ngay hiện tại phải rèn luyện tinh thần và lực lượng của mình, phải làm việc để chuẩn bị cái tương lai đó”. Trong “Di chúc”, Bác cũng dành những lời lẽ tâm huyết nói về thanh niên: “Đoàn viên và thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ. Đảng cần phải chăm lo giáo dục đào tạo cách mạng cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng chủ nghĩa xã hội vừa “hồng” vừa “chuyên”. Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau là một việc rất quan trọng và cần thiết”. Bác xem đạo đức là yếu tố quan trọng hình thành nhân cách con người. Đối với học sinh thì việc giáo dục đạo đức lại là việc cần quan tâm trước tiên, như ông bà ta thường nói “dạy con từ thuở còn thơ”. Ý thức được tầm quan trọng trong việc giáo dục đạo đức cho học sinh, từ năm học 2009 - 2010, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã đưa ra chủ đề là “Học làm người trước khi học lấy chữ”. Chủ đề này được sự đồng tình của nhiều người, bởi những năm gần đây hạnh kiểm của một số em học sinh có chiều hướng giảm sút gây nỗi lo âu cho xã hội cũng như những người công tác trong ngành giáo dục. Trong những năm gần đây vấn đề bạo lực học đường đang được dư luận rất quan tâm và được coi là một hiện tượng xã hội đã đến mức nguy hiểm và nghiêm trọng. Có rất nhiều cuộc hội thảo về chuyên đề phòng chống bạo lực trong nhà trường để đưa ra những biện pháp nhằm giải quyết hiện tượng bạo lực trong học sinh. Có ý kiến cho rằng “Một trong những nguyên nhân cơ bản dẫn tới hiện tượng trên đó chính là tình trạng nặng về dạy chữ, nhẹ về dạy người làm giảm hiệu quả của việc giáo dục đạo đức, lối sống cho học sinh, chưa quan tâm đầy đủ và huy động các nguồn lực cần thiết cho công tác giáo dục đạo đức học sinh”. Việc giáo dục đạo đức, nhân cách, kỹ năng sống cho học sinh là việc làm thường xuyên và cần phải thực hiện bằng nhiều kênh khác nhau. Tuy nhiên, trong nhà trường vấn đề tu dưỡng đạo đức cho học sinh là trách nhiệm của các thầy cô giáo, không thể phủ nhận vai trò của tổ chức Đoàn thanh niên trong việc hình thành nhân cách của học sinh. Với thực trạng bạo lực trong học đường hiện nay, nhà trường cần phải làm gì để ngăn chặn và giúp học sinh phát triển nhân cách trở thành những con người lao động sáng tạo, làm chủ bản thân, làm chủ đất nước, có đức có tài?

Tổ chức Đoàn thanh niên Trường THCS Yên Sở

1.1 Lý do chọn đề tài:

Giờ đây, học sinh – thế hệ trẻ thân yêu của chúng ta đang cần những việc làm cụ thể, gần gũi với môi trường mà chúng đang sống và học tập, chúng rất cần tình thương, trách nhiệm của các thầy giáo, cô giáo; đặc biệt là giáo viên chủ nhiệm là người được các em tin tưởng chia sẻ những vướng mắc mong được các thầy cô tư vấn, giúp đỡ.

Để xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh, an toàn trong xã hội thì tất cả mọi người, mọi cơ quan, tổ chức, ai quan tâm đến thế hệ trẻ, đều có thể hiến kế những biện pháp thiết thực để giúp các em yêu thương nhau hơn, có cách ứng xử với nhau bằng lời nói khôn khéo hơn mà không dùng “nắm đấm”. Với những bài học đúc rút từ thực tiễn của vấn đề bạo lực học đường những người chăm lo đến thế hệ trẻ đặt mình vào những em học sinh ấy, mới phần nào hiểu được vì sao các em đánh nhau. Có khi chỉ là một lỗi nhỏ, nhưng thiếu kỹ năng nhận biết và đánh giá, các em quy chụp đó là hành vi thiếu tôn trọng nhau, thế là “uýnh”. Thậm chí, có em thách thức đánh nhau, nhưng chưa đủ hiểu biết để lường trước hậu quả. Tâm lý các em đang tuổi học phổ thông là nông nổi, bùng bột, hiếu kỳ với điều lạ, cái mới, dễ bị kích động. Chúng ta phải đứng ở vị thế của các em để hiểu các em đang cần gì, và trang bị đúng những thứ mà các em đang cần. Đó chính là kỹ năng bày tỏ lòng yêu thương và cách cư xử đầy tự trọng với bạn đồng trang lứa.

Tôi mong những kinh nghiệm này giúp các thầy giáo, cô giáo, những người làm công tác giáo dục, các nhà quản lý giáo dục, quản lý xã hội, các bậc phụ huynh có thêm cho mình những hiểu biết, kinh nghiệm trong việc phòng chống bạo lực học đường, xử lý, giáo dục các em các vụ bạo lực của học sinh một cách thấu tình đạt lý giúp các em nhận thức được hành vi vi phạm đạo đức của mình. Từ đó rèn cho các em những kỹ năng sống cơ bản trong xử sự, giao tiếp giải quyết các tình huống mà các em thường gặp trong cuộc sống xã hội hiện đại, tránh những điều không đáng có xảy ra gây thiệt hại cho bản thân và người khác, mắc vào vòng pháp luật. Giải quyết tốt bạo lực học đường, bạo lực tuổi vị thành niên là điều kiện tiên quyết trong việc giáo dục đạo đức học sinh, giữ vững kỷ cương và nâng cao được chất lượng giáo dục trong nhà trường.

1.2 Phạm vi nghiên cứu:

Đề tài được thực hiện trong suốt những năm học và cả những kinh nghiệm đúc kết trong những năm công tác. Đề tài tập trung nghiên cứu để giải quyết những mâu thuẫn của học sinh trường trung học cơ sở nhằm ngăn chặn bạo hành vi lực học đường. Đối tượng nghiên cứu là học sinh trường trung học cơ sở Yên Sở - Hoài Đức – Hà Nội.

1.3 Thực tế của đề tài trong trường lớp:

1.3.1 Những thuận lợi.

Trường THCS Yên Sở thuộc xã Yên Sở, một xã đang có nhiều khởi sắc. Được Nhà nước tạo điều kiện xây dựng mô hình nông thôn mới cho xã Yên Sở và được sự chỉ đạo và lãnh đạo đoàn kết thống nhất của Chi bộ Đảng, Ban giám hiệu nhà trường, các tổ chức Đoàn thể như Đoàn thanh niên, Công đoàn, các giáo viên chủ nhiệm. Có sự phối hợp chặt chẽ giữa Ban Giám hiệu với Đoàn thanh niên trong trường; giữa Đoàn thanh niên với giáo viên chủ nhiệm trong việc giáo dục hoàn thiện nhân cách cho học sinh. Nhà trường cũng như phụ huynh học sinh rất quan tâm đến việc học hành của con em mình. Điều này góp phần tích cực rất lớn trong việc hình thành giáo dục nhân cách cho học sinh. Nhìn chung đa số các em đều hứng thú với các môn học kể cả là những môn phụ cho nên việc giáo dục nhân cách cho các em đặc biệt là hành vi bạo lực học đường cũng được các em hưởng ứng và tham gia nhiệt tình trong các giờ hoạt động ngoại khóa. Giúp các em nhận thức được hành vi sai trái của mình trong mối quan hệ giữa thầy cô và học sinh, giữa học sinh với học sinh...vv..

1.3.2 Những khó khăn.

Bạo lực học đường là một thuật ngữ chỉ những hành vi bạo lực diễn ra trong môi trường học đường, là hệ thống xâu chuỗi lời nói, hành vi mang tính miệt thị, đe dọa, khủng bố người khác, để lại thương tích trên cơ thể, thậm chí dẫn đến tử vong, đặc biệt là gây tổn thương đến tư tưởng, tình cảm, tạo cú sốc tinh thần cho những đối tượng trực tiếp tham gia vào quá trình giáo dục trong nhà trường, cũng như đối với những ai quan tâm đến sự nghiệp giáo dục. Bạo lực học đường không chỉ xảy ra giữa học sinh với học sinh mà còn xảy ra giữa học sinh với giáo viên hoặc cán bộ công nhân viên trong nhà trường, thậm chí là giữa cán bộ, giáo viên trong nhà trường với nhau.

Việc phòng ngừa và can thiệp đối với hành vi bạo lực học đường có ý nghĩa vô cùng quan trọng trong việc tham gia vào công tác xây dựng “Nhà trường thân thiện, học sinh tích cực” ở trong mỗi nhà trường hiện nay. Với mục đích phòng ngừa là chủ đạo, can thiệp trước khi xảy ra hành vi bạo lực, can thiệp khi hành vi bạo lực xảy ra và tăng cường can thiệp hỗ trợ sau khi xảy ra hành vi bạo lực, để phân tích cơ chế can thiệp của nhà trường, gia đình, xã hội và cá nhân học sinh đối với hành vi bạo lực học đường. Việc ngăn chặn và giải quyết bạo lực học đường trong nhà trường thành công thì môi trường giáo dục mới đảm bảo cho các hoạt động theo kế hoạch, mục tiêu đào tạo của nhà trường. Muốn nâng cao được chất lượng giáo dục trước hết phải nâng cao được ý thức của học sinh hay nói khác đi học sinh phải ngoan thì mới có ý thức tiếp thu kiến

thức chất lượng đào tạo mới được cải thiện từng bước nâng cao. Có như vậy, các nhà trường mới thực sự giữ vững Kỷ cương nâng cao chất lượng giáo dục.

Trong những năm gần đây, tình trạng xảy ra bạo lực học đường ngày càng gia tăng, những vụ việc xảy ra ngoài khuôn viên trường học của các bạn học sinh được báo động. Sự việc diễn ra khi các bạn lén lút hẹn nhau trên mạng hoặc nhắn tin cho nhau, sự việc nằm ngoài sự kiểm soát của phụ huynh dẫn đến tình trạng đánh nhau, thậm trí quay lại video up lên mạng.

Tuy ý thức được tầm quan trọng của việc giáo dục kĩ năng sống, phòng tránh bạo lực học đường cho học sinh nhưng hiện nay việc đưa giáo dục bạo lực học đường vào trong nhà trường vẫn còn hạn chế, việc chủ động tích hợp giáo dục kĩ năng mềm mới chỉ ở một số giáo viên, chưa trở thành một quy định yêu cầu như một dung giảng dạy khác. Việc rèn luyện, giáo dục học sinh cần tiến hành thông qua những hoạt động tích cực thực tiễn, trong khi nhiều học sinh vẫn quen với lối học thụ động. Học sinh của trường đa số xuất thân từ nông thôn nên khả năng thích ứng với xã hội hiện đại của các em còn yếu, các hiểu biết về bạo lực học đường ở các em hầu như là chưa có. Chính những yếu tố trên cho thấy việc lồng ghép giáo dục để giáo dục bạo lực học đường cho học sinh trong giờ học, hay những giờ ngoại khóa hiện nay là rất quan trọng và cần thiết.

Phần 2: NỘI DUNG

CHƯƠNG 1: CƠ SỞ KHOA HỌC CỦA SK

1.1 Cơ sở lý luận của SK

Tuổi học trò được xem là lứa tuổi tươi đẹp và hồn nhiên nhất. Ở mỗi thời kỳ trong đời sống con người, sự phát triển về thể chất và tâm lý và cá nhân có quy luật riêng. Tuổi vị thành niên là lứa tuổi thiếu niên nhưng đây là giai đoạn phát triển rất cao về thể chất và có những biến chuyển tâm lý hết sức phức tạp. Chính yếu tố tâm lý cũng như thể chất và nhân cách chưa hoàn thiện một cách đầy đủ này khiến cho trẻ em trong lứa tuổi vị thành niên hay bị khủng hoảng về tâm lý, dẫn đến những suy nghĩ và hành động sai lệch.

Vì sao chúng ta phải quan tâm giáo dục học sinh có hành vi không mong đợi. Trong tập thể nhà trường luôn tồn tại những học sinh dễ giáo dục và những học sinh khó giáo dục, hay có những hành vi không mong đợi. Những học sinh khó giáo dục là những em thường có những thái độ, hành vi không phù hợp với giá trị, nội quy, truyền thống của tập thể, không thực hiện tròn bổn phận và trách nhiệm của người học sinh, hoặc thiếu văn hóa, thiếu đạo đức trong quan hệ ứng xử với mọi người mặc dù đã được nhà trường, gia đình quan tâm chỉ dẫn, giáo dục... Nếu trong lớp tồn tại những học sinh cá biệt, luôn có những hành vi tiêu cực, không phù hợp thì sẽ ảnh hưởng đến tập thể, những thành viên khác. Trong thực tế nhiều giáo viên chủ nhiệm cảm thấy rất bị áp lực, có khi bất lực khi trong lớp có những học sinh được gọi là cá biệt. Bởi vì giáo viên chủ nhiệm không chỉ gặp khó khăn trong ứng phó với chính học sinh đó, mà đôi khi còn gây ảnh hưởng đến học sinh khác, đến tập thể lớp.

Vì vậy, đối với học sinh cá biệt, giáo viên chủ nhiệm thực sự cần là kỹ sư tâm hồn, có trách nhiệm phối hợp với các lực lượng giáo dục trong và ngoài nhà trường, mà trước hết là với tập thể lớp giúp những em này điều chỉnh, thay đổi niềm tin, thái độ, hành vi của mình để các em có tương lai tốt đẹp hơn.

1.2 Cơ sở thực tiễn của SK

Bạo lực học đường ở Việt Nam đã và đang ảnh hưởng nghiêm trọng đến sự phát triển lành mạnh của thanh thiếu niên nói chung và học sinh phổ thông nói riêng. Bởi vậy, đứng từ góc độ công tác xã hội trường học để xây dựng cơ chế phòng ngừa có hiệu quả đối với hành vi bạo lực học đường là vấn đề vô cùng cấp bách và cần phải được tiến hành ngay.

Các em cũng chịu nhiều ảnh hưởng từ những thông tin bạo lực bên ngoài như phim ảnh, Internet, game... dần dần tích nạp hướng tăng dần các hành vi bạo lực, thích thể hiện, giải quyết mâu thuẫn bằng bạo lực. Do đó, có những lý do tưởng chừng như rất đơn giản vẫn có thể dẫn đến bạo lực học đường như bị bạn nói xấu, bị bạn đùa quá tay, bị bạn tẩy chay, ức hiếp, một câu nói tức...

Phần lớn học sinh tham gia vào các vụ bạo lực học đường là con em những gia đình có nhiều khó khăn bất hạnh, thiếu sự quan tâm đến con em hoặc giáo dục không đúng cách. Những đối tượng này thường ít được yêu thương nên hay tự ti, dễ bị bạn bè ăn hiếp, đến khi bị dồn vào chân tường sẽ phản kháng lại bằng cách bạo lực.

Một trong những nguyên nhân quan trọng dẫn đến tình trạng bạo lực học đường là việc nhiều gia đình có tâm lý “giao khoán” con cho nhà trường và dành rất ít thời gian hỏi han, tìm hiểu chăm sóc con cái. Phương pháp giáo dục của một số gia đình chưa đúng đắn kết hợp với môi trường xã hội chưa thật sự lành mạnh tạo nên một xu hướng văn hóa ứng xử của học sinh hiện nay nghiêng theo bước bạo lực. Đặc biệt, còn nhiều giáo viên chủ nhiệm chưa làm hết tinh thần trách nhiệm với học sinh.

Như vậy, có thể nói, nguyên nhân sâu xa mà trực tiếp chủ yếu đến từ gia đình và nhà trường. Một số nhà trường giáo dục quá nặng về lý thuyết kiến thức, lo dạy chính khóa, dạy nghề, dạy phụ đạo, dạy bồi dưỡng, dạy hướng nghiệp... mà không chú trọng giáo dục về kỹ năng, đạo đức, nhân cách làm người. Nhiều nhà trường, nhiều hiệu trưởng chưa hoặc không dám can thiệp xử lý bạo lực trước cổng trường và cho rằng đó là trách nhiệm của ngành chức năng. Điều này là hoàn toàn không đúng vì thực tế nếu ban giám hiệu hoặc thầy cô có mặt thường xuyên, đúng lúc, kịp thời, nhà trường có theo dõi, quan sát, kiểm soát chặt chẽ học sinh lúc tan trường thì bạo lực khó có thể xảy ra.

Chính vì vậy: Việc tăng cường giáo dục đạo đức cho học sinh, rèn kỹ năng sống cho học sinh, giáo dục các ứng xử, xử lý tình huống. Kết hợp chặt chẽ “nhà trường, gia đình, xã hội” là giải pháp có tính bền vững, lâu dài trong công tác phòng chống bạo lực học đường và thường xuyên các nhà trường phải quan tâm, không được lơ là.

CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG VẤN ĐỀ MÀ SK ĐỀ CẬP

Với câu hỏi “Khi đánh nhau với học sinh khác, bạn thường dùng hình thức nào là chủ yếu?”, kết quả thu được cho thấy có từ 42% đến 59,9% “đánh một mình” và 45,2% đến 54% “đánh tập thể”.

Về phương tiện sử dụng khi đánh nhau, 33% không sử dụng phương tiện nào, đây là những em khi đánh nhau thường dùng các “chiêu thức võ công” như túm tóc, cào cấu, xé áo... Việc sử dụng “võ mồm” kết hợp với tay chân tuy không gây nên những thương tích nghiêm trọng về thể chất nhưng lại gây nên những tổn thương về tâm lý, tinh thần đối với nạn nhân khi bị chửi rủa hết sức tục tĩu, hoặc bị xé tung áo giữa đám đông. Dùng công cụ sử dụng khi đánh nhau là 28% sử dụng dép, guốc; 8% sử dụng gậy gộc, 4% dùng gạch đá, và 0,7% dùng dao

lam, ống tuyp nước. Những phương tiện này, tùy mức độ mà có thể gây nên thương tích, thậm chí gây nên tàn phế hoặc cướp đi mạng sống của bạn học.

Đối với địa bàn xã Yên Sở nói chung và trường THCS Yên Sở nói riêng thì bạo lực học đường có thể nói những năm gần đây đã từng xảy ra. Nhưng với xã hội ngày càng phát triển, đặc biệt là công nghệ thông tin phát triển mạnh, một số học sinh có biểu hiện hành vi bất trước, a ruạ theo chúng bạn xấu, thì việc phòng ngừa và ngăn chặn tình trạng bạo lực học đường là việc làm không hề sớm. Gần đây có những vụ việc các em kéo bè kéo cánh đến các trường bạn gây gỗ, gây mất trật tự, hỗn láo với người lớn, với các thầy cô trường khác gây nên sự nhức nhối bức xúc cho nhân dân. Khi tìm hiểu nguyên nhân chủ yếu là do các em thích thể hiện mình không nhận thức được việc làm sai trái của mình nên đã có hành vi bạo lực mà hoàn cảnh những em này đa số đều rơi vào trường hợp có hoàn cảnh gia đình éo le, gia đình ít quan tâm hoặc những em mồ côi không người dậy bảo do vậy các em thiếu tình thương, thiếu người chăm sóc, thiếu sự quan tâm của gia đình mặc cảm với cuộc sống sinh hoạt với các bạn cùng trang lứa. Chi ủy chi bộ, Ban giám hiệu nhà trường và toàn thể giáo viên trường THCS Yên Sở xác định muốn xây dựng được kỷ cương nề nếp nhà trường và nâng cao chất lượng giáo dục việc chống và giải quyết bạo lực học đường là hết sức cần thiết vô cùng cấp bách và đòi hỏi mỗi thầy cô giáo trong nhà trường phải đổi mới cách cư xử, phải thể hiện trách nhiệm tình thương đối với học trò, gần gũi và trở thành người tư vấn cho các em, rèn kỹ năng sống và ứng xử xã hội.

Buổi tuyên truyền về bạo lực học đường diễn ra tại trường.

2.1 Nguyên nhân dẫn đến tình trạng bạo lực học đường hiện nay Từ chính bản thân học sinh.

Nguyên nhân đầu tiên dẫn đến tình trạng bạo lực học đường có thể nói là do sự chuyển biến về tâm lý của bản thân học sinh đối tượng từ 12-17 tuổi. Giai đoạn này hình thành nhân cách ở con người, cùng với tâm lý không ổn định và với một cái tôi quá cao (mà không biết sử dụng đúng cách)

Trong giai đoạn này chỉ cần những tác động kích thích xấu từ bên ngoài cũng khiến các em học theo, dẫn đến nhiều vụ đánh nhau tại trường học hay cũng chính là nguyên nhân dẫn đến bạo lực học đường ở Việt Nam.

Hiện nay, một thực tế đáng báo động hơn là học sinh trong trường thuê thanh niên ngoài trường vô đánh bạn mình, đồng thời có một bộ phận HS “ném đá giấu tay” thừa lúc đánh nhau, cũng tham gia đánh hội đồng. Lại có những kẻ vô cảm đến mức thấy bạn bè mình lao vào đánh nhau không can ngăn, mà vẫn điềm nhiên vừa cười, vừa cổ vũ, chụp hình, quay video đủ mọi góc độ. Sau đó, những trường hợp này vui vẻ tung lên facebook, youtube... để thu hút comment, càng nhiều càng tốt.

Một số hình ảnh bạo lực học đường xảy ra

+ Trước hết là do sự cô đơn bế tắc của giới trẻ: Đó là tâm lý của nhiều em nhỏ cô đơn trong chính tổ ấm của mình. Nỗi cô đơn mà các em không được chia sẻ, không được động viên. Các em xa lạ với chính ngôi nhà và gia đình của mình.

Từ phía gia đình

Nguyên nhân bạo lực học đường. Sự ảnh hưởng của gia đình đối với mỗi cá nhân là vô cùng to lớn. Do sự giáo dục chưa đúng đắn từ cha mẹ, cha mẹ thường

nặng lời quát tháo con cái cũng dễ dẫn đến những tình trạng bạo lực học đường. Xã hội phát triển phụ huynh ít quan tâm tới con cái hoặc phụ huynh bị stress và xả bừa bạo hành gia đình nên chính con cái của mình, hoặc bạo hành ngay trước mặt con trẻ những vụ bạo hành gia đình như các video đăng cũng không phải là hiếm gặp.

+ *Thứ hai là do thiếu sự quan tâm và chăm sóc của gia đình:* Nhiều gia đình bất hòa, cha mẹ ly hôn, hoặc gia đình buồn gian, bán lận, không là tấm gương tốt cho con cái. Tình trạng bạo lực gia đình xảy ra, hằng ngày các bạn và các em nhỏ thường xuyên chứng kiến cảnh cha mẹ, con cái, vợ chồng, anh chị em đánh nhau...dẫn đến việc bạo lực với bạn cũng chỉ là chuyện đơn giản. Nhiều phụ huynh quá độc đoán, chuyên quyền, gia trưởng... khiến đứa trẻ lớn lên trong sợ hãi và trầm cảm; nhiều bậc cha mẹ suốt ngày chỉ lo kiếm tiền, bỏ mặc con cái, không bao giờ là người bạn, người thầy, nhà tư vấn của con cái. Ngược lại có một số gia đình nuông chiều khiến con cái họ biến thành “ông trời con”. Gia đình là chiếc nôi ươm mầm nhân cách tuổi mới lớn. Gia đình như thế, đứa trẻ lớn lên làm sao mà tốt được.

+ *Do điều kiện môi trường sống:* Game, phim ảnh bạo lực; một bộ phận giới trẻ đạo đức suy đồi. Chương trình học tập nặng nề, áp lực về thành tích học tập của cha mẹ hiện nay cũng đang là mối quan tâm cần giải quyết, các bậc phụ huynh quá kỳ vọng vào con mình, ép các em học, học và học... Các em hầu như không có nhiều thời gian để tham gia các hoạt động xã hội, các câu lạc bộ, đội, nhóm, nhằm rèn luyện kỹ năng, trau dồi nhân cách dần dần đẩy các em vào trầm cảm, tự kỷ xa lánh bạn bè.

+ *Một nguyên nhân nữa là sự phát triển của công nghệ thông tin - truyền thông:* Bên cạnh việc tuyên truyền bằng hình ảnh, video clip trên truyền hình và mạng internet nhằm lên án tình trạng bạo lực học đường...thì có nhiều tác

phẩm lại có nội dung dung tục, phản khoa học. Một số học sinh thiếu nhận thức, dễ bị kích động lại bắt chước, học đòi và làm theo dẫn đến tình trạng bạo lực học đường ngày càng gia tăng và mức độ càng nguy hiểm hơn.

+ *Cuối cùng, do tệ nạn xã hội:* Hiện nay một số bạn trẻ bị vướng vào tệ nạn hút chích ma túy, làm cho con người rơi vào trạng thái hoang tưởng, không kiểm soát được hành vi của mình dẫn đến đánh bạn và có trường hợp đánh cả thầy cô giáo...

Ngoài ra còn nhiều nguyên nhân khác gây nên những tác hại nghiêm trọng về thể chất và tinh thần cho nạn nhân của bạo lực học đường. Chắc chắn, trong mỗi chúng ta, ai cũng thấy được ***hậu quả nghiêm trọng mà bạo lực học đường gây ra. Đó là:***

+ *Đối với người bị bạo lực* đó là những tổn thương về tinh thần, những mất mát lớn về tiền bạc, sức khỏe và sinh mạng. Có những bạn khi bị sốc về tinh thần quá nặng đã ngày càng tự ti về bản thân, xa lánh bạn bè và tìm đến cái chết.

+ *Đối với những người gây ra bạo lực:* họ bị bạn bè, người thân và xã hội lên án, bị nhà trường kỷ luật, nặng hơn nữa là bị đuổi học và vướng vào vòng tù tội... Họ là nỗi đau của các bậc cha mẹ, thầy cô, là gánh nặng cho gia đình, nhà trường và xã hội.

2.2 Mục đích hành vi tiêu cực của học sinh:

Giáo viên cần phải tìm hiểu mục đích hành vi tiêu cực của học sinh. Có rất nhiều lí do được đưa ra nhưng lại không giúp lí giải được mục đích hành vi tiêu cực của học sinh. Xét cho cùng tất cả các hành vi đều có mục đích và có lí do, nó không xảy ra một cách ngẫu nhiên. Giáo viên cần xác định được mục đích hành vi tiêu cực hay cư xử không phù hợp của học sinh để hiểu được tại sao học sinh lại làm như vậy và có cách xử trí thích hợp, hiệu quả.

Mục đích hành vi tiêu cực của học sinh thường tồn tại dưới các dạng sau:

- Thu hút sự chú ý: Đằng sau hành vi thu hút sự chú ý là suy nghĩ sai lệch của học sinh “Mình chỉ cảm thấy quan trọng khi nhận được sự quan tâm, chú ý của cha mẹ, thầy cô”. Đến tuổi mới lớn, học sinh thường hướng hành vi này tới bạn cùng tuổi nhiều hơn. Muốn được chú ý là nhu cầu, động cơ phổ biến ở bất cứ học sinh nào. Nếu không thu hút được sự chú ý thông qua việc được điểm cao, thành tích thể thao, hoạt động nhóm lành mạnh thì học sinh sẽ làm bằng cách tiêu cực khác.

- Thể hiện quyền lực: Học sinh liên tục cố gắng khám phá xem mình “mạnh” đến mức nào. Đằng sau hành vi chứng tỏ mình cũng có “quyền lực” có thể dễ ra oai với bạn bè, hoặc muốn chứng tỏ mình xứng đáng làm thủ lĩnh... “Mình chỉ cảm thấy quan trọng nếu là người điều khiển và có những gì mình muốn” là suy nghĩ sai lệch của học sinh. Hoặc là một số học sinh chỉ cảm thấy quan trọng khi chúng thách thức quyền lực của người lớn, vi phạm nội quy, không làm theo lời cha mẹ, thầy cô.

- Suy nghĩ trắng – đen: nhìn sự vật, hiện tượng một cách tuyệt đối hoặc trắng hoặc đen.

- Khái quát hóa quá mức: Nhìn sự vật hiện tượng như một khuôn mẫu luôn như vậy.

- Định kiến: Chỉ tập trung vào điểm tiêu cực, bỏ qua điểm tích cực.

- Hạ thấp các điểm tích cực: Cho rằng những gì đã đạt được là không đáng kể.

CHƯƠNG 3: NHỮNG GIẢI PHÁP MANG TÍNH KHẢ THI.

3.1. Tạo môi trường giáo dục lành mạnh phù hợp tâm lý lứa tuổi

Vậy chúng ta cần làm gì trước thực trạng bạo lực này? Hãy cùng tham khảo một số giải pháp sau:

- Đối với gia đình: hiểu và nắm bắt những thay đổi trong tư duy nhận thức của trẻ. Các bậc phụ huynh phải chú trọng đến vấn đề nêu gương, tạo bầu không khí tâm lý thân thiện, tạo điều kiện để tất cả các thành viên trong gia đình

san sẻ tình cảm cho nhau. Đặc biệt theo dõi bám sát những dấu hiệu bất thường của con em mình, tránh gây áp lực trong thành tích học tập của con em. Cha mẹ đồng thời cũng là thầy cô và bạn bè để các bạn tự nhiên chia sẻ những tâm tư tình cảm của mình từ đó cha mẹ mới nắm bắt tình hình học tập cũng như sinh hoạt tại trường lớp, để thuận lợi hơn trong việc phối hợp với nhà trường ngăn chặn và đẩy lùi vấn đề *bạo lực học đường* ra khỏi trường học.

- *Đối với nhà trường*: Bên cạnh nhiệm vụ truyền thụ tri thức, mỗi người thầy cần phải quan tâm, hiểu được các mong muốn của học sinh, cần thường xuyên dẫn dắt, định hướng cho các em trong các kỹ năng giao tiếp, ứng xử, Nhà trường cần tạo nhiều sân chơi mang tính cộng đồng, tăng cường giáo dục về đạo đức phẩm chất cho học sinh theo đúng tinh thần “*Tiên học lễ, hậu học văn*”.

- *Đối với các cấp lãnh đạo*: cần có biện pháp chế tài nghiêm khắc với các dịch vụ chơi bạo lực trực tuyến dành cho trẻ em, xây dựng thêm các khu vui chơi giải trí, thể thao.

Những suy nghĩ sai lệch có lẽ là nguyên nhân chính làm cho các bạn có những hành động ngông cuồng. Các bạn nên nhớ *“kẻ mạnh không phải là kẻ giẫm lên vai người khác để thỏa mãn lòng ích kỷ. Kẻ mạnh chính là kẻ giúp đỡ kẻ khác trên đôi vai mình”*. Chúng mình cũng là những kẻ mạnh đấy chứ, được đi học, có đầy đủ điều kiện để đến trường...

Mà kẻ mạnh thì sao lại hành động tàn bạo, ác ý quá vậy? Làm vậy các bạn sẽ không được tiếng thơm là “*quân tử*”, ngược lại bạn sẽ bị người đời gọi cho là kẻ “*tiểu nhân*” hèn hạ, giẫm đạp lên người khác.

- Vậy thì sao chúng ta không học cách trao yêu thương để nhận lại thương yêu? Hãy học tinh thần *“Tương thân tương ái, lá lành đùm lá rách”*. biết xây dựng tình đoàn kết trong ngôi trường chúng ta đang học, kính thầy, yêu bạn, luôn vui vẻ hòa nhã với bạn bè...cùng nhau xây dựng ngôi trường, lớp học là ngôi nhà thứ hai của mình. Hãy làm thế nào để có thể đồng dạng rằng *“Trường tôi không phải là trường giàu về cơ sở vật chất, nhưng chúng tôi tự hào vì giàu lòng nhân ái”*. Được như vậy thì *“bạo lực học đường”* không còn là nỗi lo cho mỗi chúng ta.

Đã đến lúc chúng ta hãy sống đúng chuẩn mực đạo đức, hãy trau dồi, hãy học hỏi những bài học trong cuộc sống về sự công bằng, bác ái, vị tha. Đã đến lúc chúng ta phải đối mặt với những điều chưa tốt để làm cho nó tốt hơn. Bạn cần biết: *“nói dối là ăn cắp niềm tin; quay cóp là ăn cắp trí tuệ; bắt nạt là ăn cắp sự bình đẳng; thỏa hiệp với cái xấu là ăn cắp sự minh bạch, tự trọng”*. Hãy

nhận thức đúng ngay từ trong suy nghĩ và hãy quyết tâm loại bỏ cái xấu ra khỏi môi trường học đường.

- *Đối với các cấp lãnh đạo:* cần có biện pháp chế tài nghiêm khắc với các dịch vụ chơi bạo lực trực tuyến dành cho trẻ em, xây dựng thêm các khu vui chơi giải trí, thể thao.

3.1.1. Tăng cường giáo dục sức khỏe tinh thần cho học sinh và tăng cường công tác quản lý an toàn trường học.

Ở giai đoạn thanh thiếu niên, học sinh đã phát triển tương đối hoàn thiện về sinh lý, nhưng tâm lý của các em vẫn chưa được phát triển toàn diện, cảm xúc của các em vẫn chưa ổn định, dễ kích động, khả năng tự kiểm chế kém, tự nhận thức về bản thân chưa rõ ràng, thiếu kinh nghiệm xã hội. Điều này yêu cầu nhà trường không chỉ là nơi cung cấp tri thức cho các em mà còn là nơi bồi dưỡng, phát triển nhân cách toàn diện cho học sinh.

3.1.2. Xã hội hóa việc xây dựng không khí gia đình hạnh phúc.

Cha mẹ phải là tấm gương về đạo đức, lối sống cho con cái, là người bạn lớn luôn đồng hành trong từng giai đoạn phát triển của con em mình. Nhà trường đã cùng với hội phụ huynh học sinh tư vấn cho phụ huynh những phương pháp giáo dục phù hợp với tâm lý lứa tuổi của trẻ đồng thời tuyên truyền trong phụ huynh học sinh cần quan tâm đến sự phát triển của trẻ về mặt tinh thần, tình cảm cách nuôi dạy con em từ đó đã làm cho các bậc phụ huynh quan tâm hơn đến đời sống của các em giúp các em nhận thức được những hành vi sai trái của mình và hiện tượng bạo lực trong gia đình cũng giảm đã tác động mạnh mẽ đến nhận thức của các em trong các hành vi bạo lực với bạn bè, vô lễ với thầy cô.

3.1.3. Tham mưu đảng ủy, chính quyền địa phương. Cải thiện môi trường văn hóa xã hội.

Một trong những ảnh hưởng nghiêm trọng của hành vi bạo lực học đường đó là môi trường văn hóa xã hội hiện nay. Trong đó, những hoạt động văn hóa giải trí như phim ảnh, sách báo, truyện tranh, trò chơi online, mạng internet là một trong những nguyên nhân quan trọng của hành vi bạo lực học đường. Việc kiểm soát, phát huy mặt tích cực và hạn chế mặt tiêu cực của những yếu tố này là một vấn đề cần làm trong quá trình phòng ngừa và can thiệp bạo lực học đường. Nhu cầu giải trí của giới trẻ ngày nay đã được các nhà sản xuất và kinh doanh đáp ứng dưới vô vàn các cách thức khác nhau. Điều này làm cho

việc kiểm soát mạng lưới vui chơi giải trí của giới trẻ trở nên vô cùng khó khăn, phức tạp.

3.1.4. Giáo dục ý thức cá thể: *Mỗi học sinh nên tự ý thức rèn luyện nhân cách bản thân và phát triển năng lực xã hội.*

Việc giáo dục ý thức cá thể mỗi học sinh tự ý thức rèn luyện nhân cách vai trò của thầy cô giáo trong nhà trường là hết sức quan trọng đặc biệt là giáo viên chủ nhiệm phải gần gũi gắn bó với các em, hiểu hoàn cảnh của các em giúp đỡ các em về mặt tình cảm, vật chất, đồng thời là người tư vấn chia sẻ những kinh nghiệm, kỹ năng sống cơ bản, cách ứng xử phù hợp giúp các em không ngừng phát triển nhận thức và có kỹ năng sống ngày một tốt hơn

3.2. Can thiệp trước khi xảy ra hành vi bạo lực.

Ở giai đoạn này, can thiệp chủ yếu là việc phát hiện ra những em có nung nấu ý đồ thực hiện hành vi bạo lực học đường, từ đó đưa ra những cách can thiệp hợp lí.

3.2.1. Giáo viên nên kịp thời quan sát và phát hiện ra những trường hợp có nguy cơ gây ra hành vi bạo lực và có các biện pháp can thiệp tâm lý.

Nhà trường nên chú trọng việc loại bỏ và giảm bớt hành vi bạo lực học đường, phòng ngừa những hiện tượng tâm lí tiêu cực, cũng như những mầm mống của hành vi bạo lực học đường.. Giáo viên khi phát hiện ra học sinh có hành vi bất thường, nên trao đổi với phụ huynh học sinh và quan trọng hơn là phải nói chuyện với chính học sinh có vấn đề cũng như tìm hiểu thông tin từ những học sinh khác trong lớp. Từ đó, nên xác định giải quyết vấn đề từ đâu, nên giải quyết vấn đề tâm lí từ góc độ nào và tìm ra giải pháp phù hợp để tiến hành can thiệp phòng ngừa hành vi bạo lực.

3.2.2. Phụ huynh cũng phải đề cao cảnh giác và kịp thời phối hợp với nhà trường khi phát hiện ra con cái mình có những biểu hiện không bình thường.

Phụ huynh là người giám hộ hợp pháp đầu tiên của mỗi học sinh, là những người trực tiếp hàng ngày chăm sóc và giáo dục trẻ. Bởi vậy, hơn ai hết phụ huynh có thể hiểu được tâm trạng cũng như cảm xúc của con cái mình một cách rõ ràng nhất. Một khi phát hiện ra có điều gì đó bất thường ở con cái, phụ huynh nên kịp thời tâm sự cùng con, cũng để xác định xem phán đoán của mình là đúng hay sai, đồng thời phụ huynh cũng nên tích cực liên lạc với thầy cô giáo để mở rộng phạm vi hiểu biết của mình về con.

3.2.3. Học sinh nên học cách kiểm soát cảm xúc và hành vi của mình.

Bản thân mỗi học sinh cũng cần chủ động nâng cao nhận thức của mình về hiện tượng bạo lực học đường, các em nên tìm hiểu về những nguyên nhân có

thể dẫn đến hành vi bạo lực, các cách giải quyết mâu thuẫn mà không cần dùng đến vũ lực. Để làm được việc này giáo viên phải kiên trì, bình tĩnh, tạo được niềm tin cho học sinh.

3.3. Can thiệp khi hành vi bạo lực học đường xảy ra

Nhà trường nên thành lập một bộ phận chuyên trách gồm các thầy giáo, cô giáo có kinh nghiệm để xử lý, can thiệp bạo lực học đường với những nhiệm vụ chính như sau: xác định kế hoạch can thiệp và tiến hành luyện tập để có thể kịp thời ứng phó, nhanh chóng đưa ra những phương án cụ thể để giải quyết vụ việc; liên lạc với phụ huynh học sinh cũng như những cơ quan chức năng liên quan để cùng nhau phối hợp can thiệp; kịp thời thu thập thông tin, chứng cứ, dựa theo trình tự cũng như trách nhiệm của mình để có thể nhanh chóng giải quyết và xử lý, giảm bớt những tổn thất về người và của. Đồng thời ngăn chặn những kẻ xấu lợi dụng quay clips tung lên mạng gây dư luận không tốt ảnh hưởng đến cá nhân cũng như tạo dư luận không cần thiết.

3.4. Tăng cường can thiệp hỗ trợ sau khi xảy ra hành vi bạo lực.

Tiến hành giúp đỡ về tâm lý, hỗ trợ tâm lý dài hạn cho những học sinh trực tiếp tham gia vào vụ việc cũng như trấn an tâm lý cho học sinh và giáo viên toàn trường, tránh để tồn tại tâm lý tiêu cực cũng như cảm giác hoang mang, sợ hãi trong môi trường học đường. Đối với người bị hại, trước tiên nên giúp họ giải tỏa tâm lý sợ hãi, sau đó giáo viên chủ nhiệm phối hợp với phụ huynh và Tổng phụ trách đội tiến hành hỗ trợ tâm lý, tránh để em có tâm lý trả thù, giúp các em quay trở lại việc học bình thường, thầy cô và bạn bè nên hòa đồng, cảm thông mà đón nhận các em trở lại lớp học.

Làm gương cho các em. Ở lứa tuổi học sinh phổ thông, từ ngưỡng mộ tới thần tượng chỉ là một bước ngắn. Vì thế, thầy cô giáo, cha mẹ phải làm gương cho các em thấy cách ứng xử khéo léo của mình để các em khâm phục và làm theo một cách có ý thức. Nhà trường cần tổ chức các cuộc thi ứng xử sư phạm và huy động nhiều giáo viên và học sinh tham gia. Qua đó, các em sẽ cảm nhận và thấm thía những ứng xử có văn hoá. Tôi không đồng tình với ý kiến của không ít người cho rằng, thầy cô hiện nay không còn là tấm gương nữa, và cũng không phải hầu hết giáo viên đều chạy theo thành tích mà quên học sinh của mình. Còn có biết bao tấm gương giáo viên đã lo từng cái ăn cái mặc cho học sinh mà chúng ta hàng ngày được thấy trên tivi và các phương tiện thông tin đại chúng.

Những giờ tuyên truyền trên lớp thông qua nhiều hình thức.

Tư vấn tâm lý học đường cho học sinh.

Phần 3: KẾT LUẬN

1.1 Những vấn đề quan trọng nhất được đề cập đến của SKKN.

Các giải pháp ngăn chặn, phòng chống xử lý bạo lực học đường. Với những đúc rút kinh nghiệm được rút ra từ thực tiễn trong công tác phòng chống bạo lực học đường mà trường THCS Yên Sở đã đem lại nhiều hiệu quả thiết thực.

1.2 Hiệu quả thiết thực của SKKN nếu được triển khai, áp dụng trong đơn vị.

Với việc làm đã được đúc rút từ kinh nghiệm trên đã làm thay đổi nhận thức của nhân dân đối với việc quan tâm giáo dục thế hệ trẻ một cách rõ nét, từ đó có tác động mạnh mẽ về ý thức đối với phụ huynh học sinh về việc kết hợp với thầy cô giáo, nhà trường để giáo dục con em mình. Đồng thời với việc phòng chống, giải quyết bức xúc của xã hội về bạo lực học đường đã làm thay đổi nhận thức của giáo viên trong trường về nhân sinh quan, thế giới quan trong giáo dục học sinh tạo ra môi trường thân thiện, chia sẻ giữa thầy và trò, tình cảm thầy trò được trân trọng.

Thông qua việc phòng chống bạo lực học đường đã rèn luyện được những kỹ năng cơ bản, cách ứng xử của học sinh tạo nên môi trường thân thiện. Qua đó, đã xây dựng nhà trường thực sự là môi trường giáo dục an toàn, kỷ cương nề nếp và chất lượng ngày càng được nâng cao.

1.3 Kiến nghị với các cấp quản lý

Đối với nhà trường: Cần có thái độ kiên quyết xử lý các hành vi mang tính bạo lực; Đẩy mạnh phong trào thi đua “Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực”, xây dựng văn hóa ứng xử, rèn luyện kỹ năng sống cho học sinh; làm tốt công tác phối hợp gia đình - nhà trường - xã hội. Mỗi thầy giáo, cô giáo phải là nhà tư vấn có uy tín cho học sinh tin tưởng và chia sẻ.

Đối với các cơ quan giáo dục trung ương và địa phương: Nhân rộng mô hình phòng tư vấn tâm lý cho học sinh; đổi mới công tác thi đua, khen thưởng nhấn mạnh tiêu chí trường học đảm bảo an toàn.

Đối với chính quyền địa phương: Đổi mới và thường xuyên thực hiện công tác tuyên truyền, nâng cao ý thức trách nhiệm, phát hiện và ngăn chặn kịp thời các biểu hiện, hành vi bạo lực diễn ra trong xã hội và gia đình; Quản lý tốt thanh thiếu niên trên địa bàn, đặc biệt là những đối tượng bỏ học và chưa có việc làm ổn định.

Đối với các tổ chức đoàn thể: Đoàn thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh cần phát huy vai trò trong giáo dục, định hướng lối sống lành mạnh cho thanh thiếu niên; Có hình thức quan tâm cụ thể đến các em có hoàn cảnh đặc biệt như cha mẹ ly hôn, gia đình thường xuyên có bạo lực...

Học sinh có những buổi trải nghiệm ngoại khóa.

Đối với học sinh: có thể tổ chức những buổi sinh hoạt ngoại khóa liên quan đến “kỹ năng quản lý cảm xúc và hành vi”, “kỹ năng giải quyết mâu thuẫn

phi bạo lực”, giúp cho học sinh trao đổi và chia sẻ với nhau những kinh nghiệm hiệu quả của bản thân trong việc giải quyết những xung đột, cũng như làm thế nào để nào để đối mặt với khó khăn, không chế cảm xúc và hành vi của mình một cách đúng đắn.

Đối với gia đình học sinh: Nhà trường nên thay đổi tư tưởng đã ăn sâu vào mỗi gia đình là chỉ chú trọng vào thành tích học tập của học sinh, mà thiếu quan tâm đến tâm tư, tình cảm của con em mình, phụ huynh học sinh cần thay đổi cách tiếp cận một cách phù hợp vào nội dung giáo dục gia đình, điều này sẽ nâng cao vai trò phòng chống hành vi bạo lực học đường của gia đình. Người làm công tác xã hội trong nhà trường cũng có thể tổ chức xây dựng những nhóm chia sẻ kinh nghiệm giáo dục gia đình trong tập thể phụ huynh học sinh, qua đó giúp cho các bậc phụ huynh có cơ hội chia sẻ những kinh nghiệm thành công cũng như những thất bại của mình trong giáo dục gia đình. Phối hợp với nhà trường chăm sóc, giáo dục con. Luôn quan tâm chăm sóc, động viên con kịp thời, tránh phó mặc cho nhà trường.

Với những thành công đạt được. Tôi mạnh dạn đúc rút ra những kinh nghiệm như đã nói trong đề tài nhằm chia sẻ với các đồng nghiệp trong việc phòng chống, ngăn chặn, xử lý bạo lực học đường để xây dựng “Trường học thân thiện, học sinh tích cực” hơn, làm cho môi trường giáo dục ngày càng lành mạnh, an toàn. Từ đó giữ gìn kỷ cương, nâng cao chất lượng giáo dục, hoàn thành mục tiêu giáo dục của Đảng và Nhà nước.

Trên đây là một số kinh nghiệm về phòng, chống bạo lực học đường được nghiên cứu tại trường THCS Yên Sở. Trong quá trình nghiên cứu, đã nhận được nhiều sự giúp đỡ của các đồng nghiệp do đó đã đạt được những thành công bước đầu. Tuy nhiên trong quá trình nghiên cứu, thực hiện chắc rằng vẫn còn một số chưa hợp lý, thiếu sót. Vì vậy tôi mong sự mong sự đóng góp, bổ sung để đề tài ngày càng được áp dụng rộng rãi mang lại hiệu quả cho các nhà trường phổ thông.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, ngày 12 tháng 4 năm 2032

Người viết

Đào Thị Đông

Phần 4: PHỤ LỤC

Tài liệu tham khảo

1. Hoàng Gia Trang, “Thực trạng biểu hiện hành vi lệch chuẩn của học sinh THCS trên địa bàn Hà Nội”, Hà Nội, 2003-2005.
2. Lê Văn Hồng, Lê Ngọc Lan, Nguyễn Văn Thành “Tâm lý học lứa tuổi và Tâm lý học sư phạm”, NXB ĐHQG HN, 2001.
3. Lưu Song Hà, Nguyễn Thị Phương Hoa, “Hành vi sai lệch chuẩn mực xã hội”, Hà Nội, 2009
4. Giáo dục kỹ năng phòng chống bạo lực học đường và tệ nạn xã hội. NXB ĐHQG HN, 2013.